

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Zpráva o auditu řízení uhlíkové stopy Evropskou centrální bankou

spolu s odpověďmi Evropské centrální banky

OBSAH

	Body
Úvod	1–5
Rozsah a koncepce auditu	6–8
Auditní zjištění	9–56
Strategie na omezení emisí oxidu uhličitého	9–26
Snížení emisí oxidu uhličitého	10–15
Kompenzace zbytkových emisí	16–19
Cesta k ucelenějšímu výpočtu uhlíkové stopy	20–26
Nástroje environmentálního řízení	27–43
Systém environmentálního řízení a auditu EU (EMAS)	27–38
Program výstavby šetrných budov	39–42
Kodex chování EU týkající se energetické účinnosti datových středisek	43
Udržitelné zadávání zakázek	44–56
Pravidla ECB pro zadávání zakázek	44
Příručka k organizačním postupům ECB	45–48
Obecné zásady udržitelného zadávání zakázek	49–55
Ověření vzorku zadávacích řízení	56
Závěry a doporučení	57–70
Byly v ECB stanoveny a účinně implementovány strategie na snižování emisí oxidu uhličitého?	58–63
Má ECB přiměřené nástroje environmentálního řízení napomáhající průběžnému zlepšování?	64–67
Nastavila ECB standardy pro udržitelné zadávání zakázek a byly tyto standardy dodrženy?	68–70

ÚVOD

1. Evropská centrální banka (dále také „banka“ nebo „ECB“) a národní centrální banky všech členských států EU tvoří společně Evropský systém centrálních bank (ESCB). Prvořadým úkolem ESCB je udržovat cenovou stabilitu. ESCB rovněž podporuje obecné hospodářské politiky Unie se záměrem přispět k dosažení cílů EU. Za tímto účelem ECB vykonává úkoly stanovené v jejím statutu¹ a odpovídá za řízení svých činností a financí.
2. Audit, který provedl Evropský účetní dvůr (dále jen „Účetní dvůr“), vychází z článku 27.2 statutu, který upravuje kontrolu výkonnosti správy ECB. Tento audit se vztahuje na environmentální řízení ECB a zaměřuje se především na konkrétní opatření na snížení uhlíkové stopy² vzniklé v důsledku činností banky jako veřejného subjektu.
3. Rozhodovacími orgány ECB jsou rada guvernérů a výkonná rada. Výkonná rada nese celkovou odpovědnost za řízení běžných činností ECB a jejich zdrojů, včetně environmentálního řízení. Přijímá environmentální politiku a rámec environmentálního řízení, poskytuje zdroje, jmenuje environmentálního koordinátora a pracovníka pro environmentální otázky, odsouhlasuje roční environmentální prohlášení ECB a schvaluje jeho zveřejnění.
4. Článek 11 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) uvádí, že požadavky na ochranu životního prostředí musí být zahrnuty do vymezení a provádění politik a činností Unie, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje.

¹ Statut ESCB a ECB tvoří protokol připojený ke Smlouvě.

² Uhlíková stopa je celkové množství emisí skleníkových plynů vypuštěných v souvislosti s činností organizace. Emise skleníkových plynů se zpravidla počítají a vyjadřují v ekvivalentech oxidu uhličitého (CO₂).

5. Politika Unie v oblasti životního prostředí je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“³.

ROZSAH A KONCEPCE AUDITU

6. Účetní dvůr při svém auditu v roce 2013 posuzoval, zda měla ECB v období 2008 až 2013 politiku na snížení negativních dopadů svých správních činností na životní prostředí a zda tuto politiku účinně realizovala⁴. Účetní dvůr zkoumal:

- zda byly zavedeny a účinně implementovány strategie na snížení emisí skleníkových plynů,
- zda byly zavedeny odpovídající nástroje environmentálního řízení, které napomáhají průběžnému zlepšování,
- zda byly nastaveny a dodrženy standardy udržitelného zadávání veřejných zakázek.

7. Audit byl založen na dotaznících, rozhovorech a analýzách dokumentů a statistik, které ECB poskytla. Jeho součástí bylo také ověření vzorku veřejných zakázek.

8. Nejednalo se o audit emisí uhlíku, tj. jeho cílem nebylo opakovaně provést výpočet uhlíkové stopy ECB ani ověřit přesnost souvisejících údajů.

³ Viz článek 191 SFEU.

⁴ Účetní dvůr tuto otázku posuzoval i v ostatních vybraných orgánech, subjektech, úřadech a agenturách EU a plánuje o tom vydat zprávu koncem roku 2014.

AUDITNÍ ZJIŠTĚNÍ

Strategie na omezení emisí oxidu uhličitého

9. V kontextu zásad uvedených ve Smlouvě (viz bod 5) existují dva vzájemně se doplňující způsoby, jak může ECB snížit dopad svých emisí oxidu uhličitého na životní prostředí:

- a) přednostně snížením těchto emisí;
- b) kompenzací zbytkových emisí formou zápočtu.

Snížení emisí oxidu uhličitého

Závazek snížit emise

10. Podle poslední verze environmentální politiky z června 2013⁵ ECB hodlá průběžně zlepšovat svou environmentální výkonnost a minimalizovat ekologickou stopu (...) přijímáním opatření na snížení uhlíkových emisí v rámci každodenní činnosti (...).

11. V porovnání s předchozími verzemi environmentální politiky⁶ byly v tomto posledním znění odstraněny některé nejasnosti. V předchozích verzích banka uvedla, že emise CO₂ vzniklé v důsledku její činnosti je potřeba snížit, ale jen „v zásadě“.

Cíle pro snížení emisí

12. ECB ve svých environmentálních prohlášeních vytyčila cíle týkající se snížení emisí. Prvním cílem bylo snížit celkovou uhlíkovou stopu v roce 2011 o 15%⁷ oproti údajům za rok 2009. Cílem pro rok 2013 bylo snížit celkovou

⁵ Schváleno řídicím výborem a výkonnou radou v rámci zveřejnění environmentálního prohlášení ECB za rok 2013.

⁶ Viz environmentální prohlášení banky za rok 2010 a jeho aktualizace z roku 2012.

⁷ Tento cíl byl překročen a bylo dosaženo téměř 30% snížení.

uhlíkovou stopu v porovnání s rokem 2011 o 10 %. Střednědobé cíle (tj. do roku 2020) ani dlouhodobé cíle (tj. po roce 2020) stanoveny nebyly. Takové cíle jsou však důležité pro plánování a zajišťování udržitelnosti environmentálního řízení organizace.

Trendy v souvislosti s emisemi CO₂

13. Rok 2008 byl prvním rokem, kdy ECB vykázala uhlíkovou stopu. Oproti roku 2008 se bance v roce 2012 podařilo i přes vyšší počet zaměstnanců uhlíkovou stopu snížit v absolutním vyjádření (snížení celkového množství emisí). To vyvolalo ještě větší pokles v relativním vyjádření (za každé přidělené pracovní místo). **Tabulka 1** ukazuje vývoj v absolutním i v relativním vyjádření.

Tabulka 1 – Snížení emisí CO₂ v absolutním a relativním vyjádření (vykazovací rámec roku 2008)

	2008	2012	Vývoj
Emise celkem (v tunách ekvivalentu CO ₂)	17 023	9 617	–43,5 %
Počet přidělených pracovních míst	2 140	2 399	+12,1 %
Emise připadající na jedno přidělené pracovní místo (v tunách ekvivalentu CO ₂)	7,95	4,01	–49,6 %

Zdroj: Environmentální prohlášení ECB za rok 2013, výpočty ECB.

14. Snížit emise se prozatím podařilo především díky nákupu zelené elektřiny⁸. Dalších úspor energie bylo dosaženo v souvislosti s vytápěním a klimatizací a také v souvislosti se spotřebou kancelářského papíru a tištěnými publikacemi. Emise spojené se služebními cestami (autem, vlakem a letadlem) byly v roce 2012 na stejné úrovni jako v roce 2008 (podrobné údaje viz **tabulka 2**).

⁸ Od roku 2009 ECB používá elektřinu z obnovitelných zdrojů, což se do výpočtu uhlíkové stopy zahrnuje jako nulové emise. Podíl zelené elektřiny na celkové spotřebě elektrické energie v roce 2012 činil 65,8 %.

15. ECB již nepředpokládá, že splní cíl snížení emisí pro rok 2013 (viz bod 12), protože se domnívá, že ve svých stávajících pronajatých prostorách již vyčerpala všechny možnosti technicky a finančně proveditelných zlepšení. Očekává také, že jistý dopad bude mít i zvýšení počtu zaměstnanců, související s jejími novými úkoly v oblasti bankovního dohledu.

Kompenzace zbytkových emisí

16. Kompenzace uhlíkových emisí je mechanismus, kdy organizace vyrovná vlastní emise oxidu uhličitého nebo jejich část tím, že někomu zaplatí za jeho úsporu stejného objemu těchto emisí, dosaženou například využitím větrných elektráren namísto tepelných elektráren spalujících uhlí, kdekoliv jinde ve světě. Pokud se všechny emise, jimž se nelze vyhnout, takto vykompenzují, lze činnost považovat z hlediska emisí uhlíku za neutrální⁹.

17. Podle environmentálního prohlášení ECB z roku 2013 byly zápočty emisí uplatněny u všech služebních cest vlakem Deutsche Bahn. V roce 2012 se jednalo o 30,9 tun CO₂, což je pouze malý podíl na celkové uhlíkové stopě.

18. Pokud jde o zakázky v oblasti zajišťování mezinárodních služebních cest, ECB ve svých obecných zásadách pro udržitelné zadávání zakázek z prosince 2012 doporučuje uplatňovat požadavek, aby úspěšný uchazeč kompenzoval 100 % emisí skleníkových plynů vzniklých v souvislosti se služebními cestami. V těchto zásadách se navrhuje podmínit projekty spojené se zápočty uhlíkových emisí kritérii doplňkovosti a trvalosti, předcházet přesunům zdrojů emisí CO₂ a dvojímu účtování a ověřovat zápočty nezávislou třetí stranou.

19. Environmentální politika ECB se však problematikou zápočtů nezabývá.

⁹ Viz definice britského ministerstva pro energetiku a změnu klimatu v dokumentu „Příručka ke kompenzacím emisí uhlíku ve veřejném sektoru“, verze 2, 2011, s. 11: Uhlíkově neutrální znamená, že na základě transparentního procesu výpočtu emisí, snižování emisí a kompenzace zbytkových emisí se čisté množství emisí uhlíku rovná nule.

Cesta k ucelenějšímu výpočtu uhlíkové stopy

Na úrovni EU chybí právní předpisy k výpočtu uhlíkové stopy

20. Podle názoru Účetního dvora jsou spolehlivé a úplné informace o skutečné velikosti uhlíkové stopy organizace nezbytným předpokladem pro stanovení a zavedení účinných strategií snižování emisí.

21. EU však nemá závazné právní předpisy, jak uhlíkovou stopu subjektu veřejné správy počítat. V doporučení přijatém dne 9. dubna 2013¹⁰ Evropská komise (dále jen „Komise“) podpořila využití metody stanovení environmentální stopy organizace (*organisation environmental footprint*, OEF) pro měření nebo sdělování environmentálního profilu veřejných organizací během jejich životního cyklu. Uživatelé metody OEF by měli dodržovat zásady relevantnosti, úplnosti, konzistentnosti, přesnosti a transparentnosti.

Východisko pro výpočet uhlíkové stopy ECB se postupně rozšířilo

22. Původní výpočet uhlíkové stopy ECB v roce 2008 zahrnoval emise způsobené vytápěním a klimatizací, spotřebou elektrické energie, služebními cestami, spotřebou kancelářského papíru a publikacemi. Tento rozsah byl dvakrát rozšířen, a to v roce 2011 a 2012.

23. Od roku 2011 se zohledňují emise spojené s dopravou na konference. V roce 2012 byly emise CO₂ v souvislosti s účastí 20 000 externích účastníků na konferencích a dalších událostech odhadnuty na přibližně 4 000 tun. Některé z těchto emisí však možná již byly započítány zaměstnavateli těchto účastníků, takže existuje riziko dvojího účtování. Naopak ti, kdo v roce 2012 přijeli do ECB za jiným účelem, než je konference (téměř 70 000 osob), nebyli do výpočtu zahrnuti.

¹⁰ Úř. věst. L 124, 4.5.2013, s. 1.

24. Emise související se spotřebou energie v externím datovém středisku a chladicími médii používanými v prostorách ECB se zahrnují do výpočtu od roku 2012.

25. **Tabulka 2** obsahuje srovnání původního východiska pro výpočet z roku 2008 s rozšířeným východiskem v roce 2012.

Tabulka 2 – Emise podle zdrojů (srovnání let 2008 a 2012)

Emise z jednotlivých zdrojů (v tunách ekvivalentu CO ₂)	2008	2012	Podíl na uhlíkové stopě v roce 2012
<u>Východisko pro výpočet v roce 2008</u>			
Vytápění a klimatizace	5 495,80	4 871,70	27,4 %
Elektrina	8 831,50	2 504,90	14,1 %
Služební cesty	1 741,40	1 748,80	9,8 %
Kancelářský papír a publikace	954,30	491,20	2,8 %
Rozsah v roce 2008 CELKEM	17 023,00	9 616,60	54,0 %
<u>Rozšířené východisko pro výpočet v roce 2012</u>			
Cesta účastníků na konference	—	4 059,80	22,8 %
Spotřeba energie externího datového střediska	—	4 085,50	23,0 %
Chladicí média	—	31,10	0,2 %
Rozšířené východisko v roce 2012 CELKEM	—	8 176,40	46,0 %
Východisko v roce 2008 a rozšířené východisko v 2012 CELKEM	—	17 793,00	100 %

Zdroj: Environmentální prohlášení ECB za rok 2013, výpočty ECB.

Další možnosti zvýšení transparentnosti, úplnosti a relevantnosti

26. V informacích, které ECB předkládá o uhlíkové stopě, chybí oproti postupu podle metody OEF, kterou Komise doporučila v roce 2013¹¹, řada údajů, zejména o emisích způsobených dojížděním zaměstnanců do práce a emisích spojených s výstavbou budovy NEP¹².

Nástroje environmentálního řízení

Systém environmentálního řízení a auditu EU (EMAS)

27. Podle Komise je systém environmentálního řízení a auditu EU (EMAS)¹³ nejdůvěryhodnější a nejstabilnější nástroj environmentálního řízení na trhu¹⁴. Cílem EMAS je pomáhat průběžně zlepšovat vliv činnosti organizací na životní prostředí.

28. Účast v systému EMAS je dobrovolná a účastníci „mohou získat přidanou hodnotu, pokud jde o regulační kontrolu, úsporu nákladů a obraz, který si o nich utvoří veřejnost, pokud budou moci prokázat, že došlo ke zlepšení vlivu jejich činnosti na životní prostředí“¹⁵.

¹¹ Viz Pokyny pro stanovení environmentální stopy organizace, Úř. věst. L 124, 4.5.2013, s. 107.

¹² NEP – nové prostory ECB v areálu bývalé tržnice Grossmarkthalle.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) (Úř. věst. 342, 22.12.2009, s. 1).

¹⁴ Viz Informační přehled EMAS „EMAS a ISO 14001: doplňkovost a rozdíly“.

¹⁵ Viz osmý bod odůvodnění nařízení (ES) č. 1221/2009.

Dodržování EMAS a oblast působnosti

29. ECB získala první osvědčení EMAS v červenci 2010¹⁶ a znovu jí bylo uděleno v červenci 2013. Externí environmentální ověřovatel potvrdil, že politika ECB v oblasti životního prostředí, její environmentální program, systém environmentálního řízení a konsolidované environmentální prohlášení za rok 2013 jsou v souladu s nařízením (ES) č. 1221/2009 a že nejsou žádné důkazy o tom, že by banka nedodržela příslušné právní požadavky týkající se životního prostředí.

30. Systém EMAS se provozuje s využitím stávajících personálních zdrojů (bez vlivu na počet zaměstnanců). Konečné náklady na správu systému EMAS (konzultace, certifikace, komunikace) činí méně než 100 000 EUR ročně.

31. Do oblasti působnosti EMAS spadají všechny technické a administrativní činnosti v hlavních prostorách banky ve Frankfurtu nad Mohanem. Ty tvoří tři pronajaté výškové budovy, a to Eurotower, bývalá budova Commerzbank a Eurotheum. Dohromady mají plochu přibližně 133 000 čtverečních metrů.

32. Kromě toho má ECB pronajaté prostory v externím datovém středisku ve Frankfurtu, které ale nespádají do působnosti EMAS. Emise CO₂ generované tímto datovým střediskem byly poprvé vykázány v environmentálním prohlášení za rok 2013.

33. V současnosti probíhají přípravy na uplatnění EMAS v nových prostorách ECB. Stavební práce by měly být dokončeny v roce 2014.

¹⁶ ECB byl zároveň udělen certifikát podle normy ISO 14001. EMAS zahrnuje všechny požadavky ISO 14001.

34. Dne 9. listopadu 2013 ECB oznámila své rozhodnutí si i nadále pronajímat prostory Eurotower, na něž se vztahuje EMAS¹⁷, pro potřeby personálu bankovního dohledu.

Program environmentálního řízení EMAS

35. V souvislosti s plánovaným stěhováním do nových prostor byl v programu environmentálního řízení pro období 2012 a 2013 kladen hlavní důraz na ekologickou osvětu a změny chování. ECB se na tyto otázky hodlá soustředit i nadále, protože od nových prostor očekává, že budou splňovat ty nejvyšší technické a environmentální standardy.

36. Opatření týkající se osvěty a změny chování byla v programu 2012–2013 zformulována neurčitě, např. „poskytnout zaměstnancům podrobné informace o udržitelnějších možnostech na pracovišti i doma“ nebo „motivovat zaměstnance k využívání veřejné hromadné dopravy pro dojíždění do práce“. Jejich celkový dopad je proto obtížné posoudit.

37. ECB v současné době nemá spolehlivé informace o využívání veřejné hromadné dopravy pro dojíždění do práce. V letech 2008 a 2012 sice proběhly průzkumy mezi zaměstnanci, ale nepřinesly žádné reprezentativní údaje.

38. Další prioritou v programu environmentálního řízení pro rok 2012 až 2013 je udržitelné zadávání zakázek. O této problematice pojednávají body 44–56.

Program výstavby šetrných budov

39. V roce 2005 zahájilo Společné výzkumné středisko Komise program výstavby šetrných budov (*GreenBuilding programme*). Cílem programu je iniciovat takové investice do energetické účinnosti nebytových budov, které budou jednoznačně ziskové a zároveň půjdou nad rámec standardů

¹⁷ Jak uvádí související tisková zpráva, nové prostory ECB v Grossmarkthalle nebudou pro přibližně 1 000 dalších zaměstnanců, které ECB potřebuje pro plnění svých nových úkolů, stačit.

stanovených ve směrnici o energetické účinnosti budov a v platných vnitrostátních normách. Subjekt se statutem partnera (*GreenBuilding partner*)¹⁸ musí u nové budovy zajistit snížení celkové spotřeby primární energie oproti spotřebě stanovené platnou normou o 25 % (je-li to ekonomicky proveditelné).

40. V prosinci 2009 předložila ECB Společnému výzkumnému středisku důkazy, že design nových prostor ECB splňuje požadavek 25% úspory, a byla přijata jako partner se statutem GreenBuilding.

41. Podle environmentálního prohlášení z roku 2013 se navíc očekává, že energetická úspornost nové budovy bude o 29 % větší, než vyžaduje německé nařízení z roku 2007 o energetické náročnosti budov.

42. Zatím nebyly zveřejněny žádné definitivní informace o tom, zda bude ECB požadovat splnění standardů programu GreenBuilding¹⁹ v rámci renovace budovy Eurotower před tím, než se do ní nastěhuje personál pro bankovní dohled²⁰.

Kodex chování EU týkající se energetické účinnosti datových středisek

43. ECB nepřijala Evropský kodex chování týkající se energetické účinnosti datových středisek, který Společné výzkumné středisko Komise prosazuje od roku 2008. Tento dobrovolný kodex chování byl vypracován v reakci na rostoucí spotřebu energie v datových střediscích a potřebu snížit související dopady na životní prostředí, ekonomické dopady a dopady na bezpečnost dodávek energie. Cílem je poskytnout provozovatelům datových středisek, zákazníkům a vlastníkům informace a motivovat je ke snížení spotřeby energie nákladově efektivním způsobem.

¹⁸ Počet registrovaných budov v celé Evropě k 18. listopadu 2013: 866.

¹⁹ Stávající budovy by po renovaci měly mít alespoň o 25 % nižší spotřebu primární energie, pokud je to ekonomicky proveditelné.

²⁰ Prozatím je personál bankovního dohledu umístěn v další budově v blízkosti budovy Eurotower.

Udržitelné zadávání zakázek

Pravidla ECB pro zadávání zakázek

44. Právním rámcem ECB pro zadávání veřejných zakázek na zboží, služby a stavební práce je rozhodnutí ECB/2007/5, kterým se stanoví pravidla pro zadávání zakázek²¹. O vlastnostech pořizovaného zboží, služeb a stavebních prací z hlediska vlivu na životní prostředí je v tomto rozhodnutí jen stručná zmínka²². Pojem „udržitelné zadávání zakázek“ zmíněn není.

Příručka k organizačním postupům ECB

45. Vnitřní pravidla o zadávání veřejných zakázek jsou stanovena v příručce k organizačním postupům ECB. Uvádí se v ní, že ECB pořizuje zboží, služby a stavební práce tak, aby zajistila kontinuální a měřitelný pokrok ve své environmentální výkonnosti, čehož chce dosáhnout snížením environmentálního dopadu při udržení ekonomické životaschopnosti.

46. K certifikaci v oblasti životního prostředí vnitřní pravidla uvádějí, že v případech, kdy je taková certifikace relevantní, by vždy měla patřit mezi kritéria výběru.

47. Pokud jde o „hospodářsky nejvýhodnější nabídku“, vnitřní pravidla stanoví: „Jsou-li environmentální vlastnosti zboží, služeb nebo stavebních prací důležité, měla by na ně připadat významná část celkové váhy“.

48. Z této formulace se zdá, že poukazuje na celkový počet bodů udělených za cenu a kvalitu nabízenou v rámci veřejné zakázky. Účetní dvůr však při auditu zjistil, že běžně takto chápána není a že manažeři mají za to, že podíl environmentálních vlastností na celkové váze se stanoví pouze na základě kvality. Může se pak stát, že environmentální vlastnosti se na celkové váze za

²¹ Úř. věst. L 184, 14.7.2007, s. 34.

²² Jako možné kritérium pro zadání zakázky viz čl. 26 odst. 2 písm. a).

cenu a kvalitu podílejí méně než 5 %. V takových případech je nepravděpodobné, že by měly významný dopad na výsledek zadávacího řízení.

Obecné zásady udržitelného zadávání zakázek

49. V prosinci 2012 dokončil hlavní útvar pro zadávání zakázek v ECB obecné zásady, jejichž cílem je napomoci systematickému plnění požadavku udržitelného zadávání zakázek. Tyto zásady poskytují základní informace, stanoví kritéria, která je potřeba při nákupu uplatnit, a navrhuje obecný postup, jak udržitelně zadávat zakázky.

50. Během několika pilotních veřejných zakázek mezi lety 2010 a 2012 byly obecné zásady dopracovány do konečné podoby. Vycházejí především z praktických doporučení Evropské komise k ekologickým veřejným zakázkám (EVZ) v příručce pro ekologické nakupování (*Buying green!*) a v souboru nástrojů pro EVZ (*GPP Toolkit*)²³.

51. Tyto obecné zásady se vztahují na kategorie zboží a služeb označených jako ty, které mají v souvislosti s operacemi ECB nejvýznamnější environmentální dopad; tj. kancelářské potřeby / materiál, počítačové vybavení, úklidové služby, stravovací služby, cesty do ECB a z ECB a provoz a údržba prostor ECB. Později může být zahrnuto více kategorií.

52. V příloze k obecným zásadám jsou pro většinu vybraných kategorií produktů a služeb navržena kritéria pro udržitelné zadávání zakázek. Na rozdíl od souboru nástrojů pro EVZ příloha k pokynům nenabízí volbu mezi základními („hlavními“) a náročnějšími („komplexními“) kritérii, ale pro každou kategorii navrhuje jediný soubor kritérií. Kritéria ECB jsou většinou přísnější než hlavní kritéria v souboru nástrojů pro EVZ, ale nejsou plně totožná

²³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

s komplexními kritérii. V případě vybavení IT jdou však kritéria ECB nad rámec komplexních kritérií v souboru nástrojů pro EVZ.

53. Obecné zásady se vztahují na některé oblasti, na něž se soubor nástrojů pro EVZ nevztahuje, jako jsou kancelářské potřeby / materiály a mezinárodní cesty. Naopak některé relevantní skupiny produktů a služeb zohledněné v souboru nástrojů nebyly do těchto zásad zatím zahrnuty. Jde zejména o ty, které se týkají nábytku a mobilních telefonů.

Postup pro udržitelné zadávání zakázek

54. Oddělení odpovědná za zakázky na vybrané skupiny produktů jsou povinna:

- a) integrovat udržitelná kritéria do zadávací dokumentace a procesu udílení zakázky, včetně životního cyklu projektu;
- b) ověřit soulad s udržitelnými kritérii;
- c) shromáždit údaje o dosažených výsledcích a nahlásit je hlavnímu útvaru pro zadávání zakázek.

55. Celkovou koordinaci činností spojených s udržitelným zadáváním zakázek má na starosti hlavní útvar pro zadávání zakázek. Od roku 2013 je jeho povinností informovat o stavu udržitelného zadávání zakázek výkonnou radu. Bude tak činit v rámci monitorovací zprávy o zadávání veřejných zakázek připravované na konci roku. Další informace budou podávány také v rámci roční prověrky environmentálního řízení.

Ověření vzorku zadávacích řízení

56. Účetní dvůr provedl kontrolu vzorku zadávacích řízení na veřejné zakázky, jejichž zadávací dokumentace podle slov banky obsahovala environmentální

kritéria²⁴. Ověření potvrdilo, že v roce 2012 ECB začala uplatňovat tato kritéria systematictěji. Ve více než dvou třetinách případů nebyla základní nebo komplexní environmentální kritéria splněna. Do rozsahu udržitelného zadávání zakázek mohlo být zahrnuto více zadávacích řízení, zejména na vybavení IT a stavební práce.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

57. Účetní dvůr zjistil, že ECB podnikla kroky ke snížení negativního dopadu svých správních činností na životní prostředí, ale banku v tomto směru vyzývá k dalšímu úsilí.

Byly v ECB stanoveny a účinně implementovány strategie na snižování emisí oxidu uhličitého?

58. ECB definovala strategie, které upřednostňují investice do snížení emisí oxidu uhličitého před systémy kompenzace uhlíkových emisí způsobených jejími správními činnostmi.

59. V porovnání s výchozím stavem roku 2008 banka v roce 2012 snížila emise oxidu uhličitého o 43,5 % za banku jako celek a téměř o 50 % za každé přidělené pracovní místo.

60. Snížení emisí bylo dosaženo zejména díky nákupu elektřiny z obnovitelných zdrojů, která se ve výpočtu uhlíkové stopy počítá jako nulové emise.

61. Dosáhnout dalšího poklesu emisí bude obtížnější, protože ECB vzhledem ke své nové roli v bankovním dohledu výrazně rozšiřuje rozsah svých činností.

²⁴ Ze seznamu 22 zadávacích řízení bylo vybráno jedenáct řízení zahájených mezi 1. lednem 2012 a 15. únorem 2013, v nichž byla zahrnuta environmentální kritéria nebo se o nich uvažovalo.

62. Původní východisko pro výpočet uhlíkové stopy v roce 2008 bylo postupně rozšířeno, ale některé zásadní zdroje emisí do něj zatím nebyly zahrnuty.

Chybí údaje především o emisích způsobených dojížděním zaměstnanců do práce a o emisích v důsledku výstavby nových prostor ECB. Tyto emise by bylo třeba zohlednit pomocí metody OEF, kterou Komise doporučuje pro měření a sdělování environmentálního profilu veřejných organizací během jejich životního cyklu.

63. ECB v obecných zásadách udržitelného zadávání zakázek z prosince 2012 doporučuje, aby se v souladu s vysokými standardy uplatňovaly v případě služebních cest zápočty CO₂. Stávající environmentální politika ECB se však otázkou těchto zápočtů nezabývá.

Doporučení

1. ECB by i nadále měla snižovat emise CO₂ a měla by stanovit postupy, jak kompenzovat zbytkové emise CO₂.
2. ECB by měla zlepšit výpočet uhlíkové stopy ECB, a to zohledněním metody Evropské komise ke stanovení environmentální stopy organizace (metody OEF).

Má ECB přiměřené nástroje environmentálního řízení napomáhající průběžnému zlepšování?

64. ECB je od roku 2010 registrována v Evropském systému environmentálního řízení a auditu (EMAS). Do oblasti působnosti EMAS spadají všechny technické a administrativní činnosti v hlavních prostorách banky ve Frankfurtu nad Mohanem. EMAS je účinným nástrojem environmentálního řízení, který napomáhá průběžnému zlepšování.

V současnosti probíhají přípravy na uplatnění EMAS v nových prostorách ECB, kde budou stavební práce dokončeny v roce 2014.

65. ECB počítá s tím, že nové prostory budou splňovat vysoké technické a environmentální standardy. Plánuje se proto, že environmentální program EMAS bude i po nastěhování do nových prostor nadále klást hlavní důraz na ekologickou osvětu a změny chování. Stávající opatření zaměřená na zvýšení osvěty a změny chování jsou zformulována neurčitě, a jejich celkový dopad je proto obtížné posoudit.

66. ECB dodržela program výstavby šetrných budov (*GreenBuilding*), podporovaný Komisí, s cílem snížit spotřebu primární energie v nových prostorách o 25 % oproti požadavku vnitrostátní normy. Definitivní informace o tom, zda se budou standardy tohoto programu uplatňovat také při renovaci budovy Eurotower před nastěhováním personálu bankovního dohledu, nebyly zatím zveřejněny.

67. ECB nepřijala Evropský kodex chování týkající se energetické účinnosti datových středisek.

Doporučení

3. ECB by se měla ujistit, že při renovaci budovy Eurotower budou uplatněny vysoké standardy týkající se energetické spotřeby.

4. Pokud jde o činnosti spojené s ekologickou osvětou a změnami chování mezi zaměstnanci ECB, environmentální program EMAS by měl zahrnovat měřitelné ukazatele umožňující posoudit pokrok a dopad, jako například sledování počtu zaměstnanců cestujících do práce veřejnou hromadnou dopravou.

5. ECB by měla dodržovat Evropský kodex chování v oblasti energetické účinnosti.

Nastavila ECB standardy pro udržitelné zadávání zakázek a byly tyto standardy dodrženy?

68. Rozhodnutí ECB z roku 2007, kterým se stanoví pravidla pro zadávání zakázek, se zmiňují o udržitelném zadávání zakázek pouze jako o možném kritériu, a to v souvislosti se zmínkou o vlastnostech nakupovaného zboží, služeb a stavebních prací z hlediska vlivu na životní prostředí. To neodráží ambici ECB pořizovat zboží, služby a stavební práce takovým způsobem, aby byl zajištěn kontinuální a měřitelný pokrok v její environmentální výkonnosti.

69. Od prosince 2012 jsou v platnosti obecné zásady ECB pro udržitelné zadávání zakázek s cílem podporovat udržitelné zadávání zakázek formou praktických doporučení a systematického podávání informací.

70. Při prověrce vzorku zadávacích řízení provedené Účetním dvorem se potvrdilo, že v roce 2012 banka začala využívat environmentální kritéria systematictěji.

Doporučení

6. ECB by měla upravit pravidla pro zadávání veřejných zakázek tak, aby lépe odrážela její závazek udržitelně zadávat zakázky.

7. ECB by měla informovat o výsledcích dosažených při uplatňování obecných zásad udržitelného zadávání zakázek v ročních environmentálních prohlášeních.

Tuto zprávu přijal senát IV, jemuž předsedá Louis GALEA, člen Účetního dvora, v Lucemburku na svém zasedání dne 11. března 2014.

Za Účetní dvůr

předseda

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

ODPOVĚĎ EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY
NA ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA O AUDITU ŘÍZENÍ UHLÍKOVÉ STOPY
EVROPSKOU CENTRÁLNÍ BANKOU

Evropská centrální banka (ECB) vítá zprávu Evropského účetního dvora a bere na vědomí jeho připomínky a doporučení ke zlepšení. Poznámky ECB k některým bodům a všem sedmi doporučením jsou uvedeny níže.

Bod 12: ECB bere na vědomí výhody spojené se stanovením střednědobých a dlouhodobých cílů, pokud jde o celkové snížení uhlíkových emisí, a stanovení takových cílů posoudí po přestěhování do svého nového sídla.

Body 19 a 58: ECB v současnosti zvažuje návrhy na začlenění kompenzačního závazku v další aktualizaci své environmentální politiky v roce 2014.

Body 26, 37 a 62: Vzhledem k tomu, že konečné znění Pokynů pro stanovení environmentální stopy organizace (OEF) a zejména Sektorová pravidla OEF byla přijata Evropskou komisí teprve v nedávné době a jsou stále v pilotní etapě, ECB měla zatím málo příležitostí posoudit jejich dopad na výpočet a vykazování uhlíkové stopy. Pokud jde o emise způsobené dojížděním zaměstnanců do práce, ECB v současnosti vypracovává metodu výpočtu s cílem zahrnout tyto emise v další zprávě o uhlíkové stopě v roce 2014 – viz také naše odpověď na doporučení 2.

Body 36 a 65: Tato opatření související s ekologickou osvětou a změnami chování byla v programu EMAS z let 2012–2013 formulována široce, aby umožňovala pružně zohledňovat různé skupiny zaměstnanců ECB. I když celkový dopad je obtížné důkladně posoudit, ECB se zabývala ukazateli úspěšnosti opatření. Například kampaň „Vypnuto“, kterou realizovali pracovníci Programu TARGET2-Securities, měla jednoznačné ukazatele a kladné výsledky, které jsou stále patrné.¹ Tato pilotní kampaň probíhala za pomoci organizace, která se zaměřuje na environmentální komunikaci, zapojení zaměstnanců a změny chování, a jejím cílem bylo podpořit vývoj nástrojů, ukazatelů a opatření na úrovni celé organizace. Přípravuje se druhý pilotní program s cílem koncepci dále rozpracovat před tím, než bude zavedena v celé organizaci. Viz také naše odpověď k doporučení 4.

Body 42 a 66: Nájemní smlouva na budovu Eurotower obsahuje environmentální ustanovení, které podporuje jak základní požadavky programu GreenBuilding na renovační práce, tak i příslušné předpisy související s budovou. I když definitivní informace zatím nebyly zveřejněny, ECB zahájila jednání s pronajímatelem budovy Eurotower s cílem zlepšit energetickou účinnost. Pronajímatel také vyhodnocuje účast v programu GreenBuilding. Viz také naše odpověď k doporučení 3.

¹ Viz také strana 14 Environmentálního prohlášení ECB z roku 2013. Cílem kampaně bylo podpořit zaměstnance, aby aktivně snižovali environmentální dopad v práci a zaměřili se především na snížení spotřeby energie. Bylo dosaženo těchto výsledků: a) podle odhadu klesly roční emise ze 124 tun CO₂ na 6 tun CO₂ a b) celková konečná bilance vypínání spotřebičů na třech poschodích činila během kampaně v průměru 94 %. Pouze 6 % zařízení IT zůstalo zapnutých.

Body 43 a 67: ECB vítá možnost stát se po přestěhování do nového sídla vlastníkem energeticky účinného datového střediska. Technické parametry návrhu nového datového střediska, jako jsou kapacitní adaptabilita, flexibilita a energetická úspornost, jsou srovnatelné s rozsahem Evropského kodexu chování v oblasti energetické účinnosti datových středisek. Viz také naše odpověď k doporučení 5.

Body 44 a 68: Viz naše odpověď k doporučení 6.

Bod 48: ECB zváží další specifikaci způsobu vážení environmentálních vlastností v budoucích aktualizacích Obecných zásad udržitelného zadávání zakázek. Pokud jde o váhu environmentálních kritérií výběru v „hospodářsky nejvýhodnějších“ zadávacích řízeních, je třeba poznamenat, že taková váha by měla být také proporční vůči váze dalších kvalitativních kritérií výběru. Tím se zajistí, že celkový soubor hospodářských požadavků bude náležitě zohledněn v kritériích výběru a bude tedy mít odpovídající dopad na výsledek řízení.

Bod 63: ECB v současné době připravuje svou environmentální politiku orientovanou na snižování a kompenzování uhlíkových emisí. Viz také naše odpověď k doporučení 1.

Doporučení 1: ECB bude pokračovat v úsilí o snižování emisí CO₂ a definování politiky kompenzací zbytkových emisí CO₂.

Doporučení 2: ECB doporučení přijímá. Vzhledem k tomu, že metoda OEF Evropské komise je stále v pilotní etapě, ECB bude její vývoj a výsledky sledovat s cílem metodu integrovat do výpočtu své uhlíkové stopy.

Doporučení 3: ECB doporučení přijímá. Kromě stávající nájemní smlouvy, která obsahuje environmentální ustanovení, se počítá s tím, že s pronajímatelem budovy Eurotower bude uzavřena smlouva o následné nezbytné renovaci a standardech.

Doporučení 4: ECB doporučení přijímá a do svého dalšího programu EMAS zahrne měřitelné ukazatele, zejména pak ty, které se týkají ekologické osvěty a změn chování zaměstnanců.

Doporučení 5: ECB plně podporuje cíl dobrovolného Evropského kodexu chování v oblasti energetické účinnosti datových středisek „snížit spotřebu energie v datových střediscích v celé Evropě a tak snížit emise, omezit globální oteplování a snížit náklady“ a zváží žádost o získání statusu účastníka.

Doporučení 6: ECB doporučení přijímá a zváží možnosti, jak lépe zohlednit svůj závazek udržitelně zadávat zakázky v další aktualizaci svých Pravidel pro zadávání zakázek v roce 2014.

Doporučení 7: ECB doporučení přijímá a v ročních environmentálních prohlášeních bude informovat o výsledcích dosažených při uplatňování Obecných zásad udržitelného zadávání zakázek.